

САМОВАРОВ Володимир Миколайович (28. 06. 1946, Київ — 23. 02. 2021, Харків) — фізик. Доктор фізико-математичних наук (2001). Премія імені Б. Веркіна (2008). Закінчив Харківський університет (1968). Відтоді працював у Фізико-технічному інституті низьких температур НАНУ (Харків): 1999—2014 — завідувач, від 2014 — провідний науковий співробітник відділу спектроскопії молекулярних систем і наноструктурних матеріалів, водночас 2006—14 — заступник директора з наукової роботи. Наукові праці присвячені питанням кріогенної плазми гелію, оптичної спектроскопії кріокристалів інертних елементів та високотемпературних надпровідників, а також спектроскопічних і структурних досліджень нанокластерів атомарних і молекулярних газів. Відкрив чутливість спектрів поглинання квантів

видимого діапазону до початку надпровідності в $\text{YBa}_2\text{Cu}_3\text{O}_{6+x}$, розробив метод оптичної діагностики «страйпового» стану купратних високотемпературних надпровідників, уперше спостеріг екситонно-домішкову люмінесценцію в бінарних системах інертних елементів, ідентифікував новий структурний стан азоту на основі димерів молекул азоту, виявив ефект фазового розділення на практично чисті компоненти твердих бінарних нанорозчинів з обмеженою розчинністю компонентів та дослідив «псевдокристалічний» стан у кластерах інертних газів.

Основні праці

Optical transition studies of $\text{YBa}_{2-x}\text{Cu}_{3+x}\text{O}_{7-6}$ superconducting films in 1,5—3,0 eV spectral range: Temperature evolution and photoinduced changes of the absorption spectra // *Solid State Commun.* 1991. Vol. 80, № 3; Stripe order and pseudogap state in $\text{YBa}_{2-x}\text{Cu}_{3+x}\text{O}_{6+x}$ as seen from magnon-assisted interband absorption // *Physica C.* 2005. Vol. 433, № 1—2; Luminescence evidence for bulk and surface excitons in free xenon clusters // *Phys. Rev. A.* 2007. Vol. 76, № 4; Polarization bremsstrahlung from xenon atoms and clusters: A cooperative effect contribution // *Там само.* 2010. Vol. 82, № 1; Spectroscopic observation of $(\text{N}_2)_2$ dimers in free icosahedral N_2 and Ar-N_2 clusters // *Там само.* 2011. Vol. 84, № 2; A new approach to studying the cathodoluminescence spectra of free quasicrystalline and crystalline inert-element clusters // *Low Temp. Phys.* 2020. Vol. 46, № 2 (yci — співавт.).

В. Л. Вакула

Бібліографічний опис:

Самоваров Володимир Миколайович / В. Л. Вакула // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891803>

2001-2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).